

eller daarlig Anledning der var for Vedkommende til at give høiere Procent end 4. Det er altsaa ikke stet; men det har til den Dag idag været og er fremdeles Reglen, at der ikke negtes nogen Debitor Udgang til at give høiere Rente end 4 pSt., naar han ansøger derom. Jeg for min Del indser ikke Ulykken af, at en saadan Ansøgning skal indgives. Man har sagt, at dermed er Rentefoden vedblivende flaaet fast; vedtages Lovforslaget, vil Renten derimod ikke mere være 4, den vil blive 6. Det er jo imidlertid allerede af en tidligere Raler fremhævet, at der her ikke er Tale om 6 pSt., men at her er Spørgsmaal, om hvad der ligger imellem 4 og 6 pSt., og skulde til Forstrækelse for Mange dette Tal 6 have en overmaade farlig Byd, saa kan man jo godt slette det ud. Den ærede sidste Raler henviser dertil og mente, at dette Tal 6 kunde forstrække mange Mennesker; men saa kunne vi godt lade det blive borte. Det er taget op, fordi man ikke har nogen positiv Bestemmelse om, hvorvidt man kan gaa i Bevillingerne til de paagjældende Laansøgere med Hensyn til den Rente, de kunne give. Loven af 1855 nævner ikke 6 pSt., den siger kun, at der kan meddeles Bevilling til mere end 4 pSt. De samme Bevillinger, som tidligere gaves af Kongen, gives nu af Administrationen, og det blev forstaaet saaledes, at man ikke gif længere end til 6 pSt., men nogen positiv Bestemmelse i saa Henseende eksisterer ikke. At denne Forstaaelse har været den rigtige, er senere blevet bekræftet, idet vi have haft en midlertidig Lov af 1858, saavidt jeg erindrer, som sagde, at paa Grund af de da bestaaende usædvanlige Pengeforhold kunde der indtil videre meddeles Bevilling til at give over 4 pSt. og ogsaa over 6. Det viser jo, at man har forstaaet det dengang, som om 6 pSt. var det Høieste, der kunde gives, og saaledes er Loven ogsaa bleven fortolket, men noget Positivt har der ikke været udtalt desangaaende. Det er kun for at give en Grundse, at de 6 pSt. ere optagne som positiv Bestemmelse i Lovforslaget, men det kan jo godt undværes, saa meget mere som det Tilfælde let kan indtræde, at en Mand kan være nødt til i sin egen Interesse at give 6 1/2 pSt. Det kan ikke nytte, at vi tro, at vi ved Lovgivningen kunne nedsætte Renten ved altsaa at forbyde en Debitor at give en Rente, som han tror at kunne være tjent med at give. En Mand kan blive reddet ved, at det bliver ham muligt at betale for Penge den Rente, som han i Dieblisset anser det for at være nødvendigt at betale, og han kan blive ødelagt, forsaavidt Lovgivningsmagten negter ham Tilladelse til dette. Det er ikke hestra, at Rentens Størrelse bestemmes. Den bestemmes ved Konjunkturerne paa det store Pengemarked, og det gjælder baade for Prioriteter og for Anbringelse af Penge paa andre

Maader. Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgtreds (Alberti) sagde, at denne Regel gjælder ikke for Prioriteter; men jeg mener dog, at Pengenes Værdi paa det store Marked saar lige saa vel Indflydelse paa den Rente, som man forlanger for Anbringelse af Penge i faste Eiendomme som den, man forlanger for Anbringelse af Penge paa andre Maader. Det ærede Medlem for Malborg Amts 1ste Valgtreds (Suel) sagde, at Loven var doktrinær, thi, idet den gav sig Udseende af ikke at ophæve 4 pSt. Rentefoden som almindelig bestaaende, gjorde den det alligevel paa indirekte Maade. Det forekommer mig dog meget mere, at det ærede Medlems Raisonnement var doktrinært. Hensigten med Loven er simpel og klar. Den tilsigter ikke mere end det, den udtaler, og det, som jeg her nærmere har udviklet, og i Særdeleshed ophæver den paa ingen Maade det, at den almindelige Rentefod bliver den samme; hvad enten Lovforslaget vedtages eller ei, bliver den ved at være den samme. Det bliver saaledes heller ikke Tilfældet, hvad det ærede Medlem, saavidt jeg forstod, mente, nemlig at Renten i det Tilfælde, hvor en Debitor paa Grund af manglende Betaling skal erlægge en Tillægsrente af 1 pSt. fra den Tid, da Sagen kommer for Forligskommissionen, tror jeg, skulde regnes for noget Andet end 4 pSt. Nei, 4 pSt. bliver ogsaa i det Tilfælde den lovlige Rente, og det, Debitor kommer til at betale fra det Dieblis, Klagen er indgivet til Forligskommissionen, bliver ikke mere end 4 pSt. + 1 pSt. Kort sagt i alle Forhold, hvor der nævnes den lovlige Rente, uden at der er nogen videre Bestemmelse af, hvor stor denne i det foreliggende Tilfælde skal være, vil fremdeles 4 pSt. være det, der er ment dermed. Man lader jo sine Forestillinger og Følelser faae et vidt Spillerum paa dette Omraade, idet man siger, at Forestillingen om 4 pSt. som lovlige Rente føres længere bort ved dette Lovforslag, fordi det nævner de 6 pSt. Men det er i Virkeligheden ikke det, det kommer an paa; men hvad det kommer an paa, er, om Loven i Virkeligheden vil gjøre nogen Gavn i den paapegede Retning, eller om den for de Paagjældende vil have skadelig Indflydelse paa Pengeforholdene. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) gif endogsaa saa vidt, at han sagde, at selv om der ikke var andet Uheldigt ved Loven, vilde det, at Folk indbildte sig, at den kunde have Indflydelse paa Rentefoden, være tilstrækkelig Grund til at negte Loven. Naar man gaar saa vidt, tror jeg, at det bliver vanskeligt at gennemføre noget som helst Lovforslag. Man har ogsaa sagt, at det formentlig maatte have nogen Betydning, at der nu skulde en Ansøgning til for at faae Bevillingen til at tage større Rente, hvoraf det fremgik, at det var en Undtagelse fra det Bestaaende, fra det